

Liite: Varotoimiluokat Päivitetty 24.2.2006

Tavanomaiset varotoimet (sisältää verivarotoimet) ovat käytössä aina, muut valitaan mikrobin tartuntareitin mukaan. Mikrobi saattaa levitä useita eri tartuntareittejä, jolloin käytetään samanaikaisesti useita eri varotoimiluokkia. Tällöin on kiinnitettävä erityistä huomiota suojainten riisumisjärjestykseen, ettei synny tilannetta, jolloin omilla käsillä kontaminoidaan silmien, nenän tai suun limakalvoja tai levitetään mikrobia ympäristöön: 1) riisu suojatakki/haalari ja käsineet 2) desinfioi kätesi 3) riisu silmäsuojain 4) riisu hengityksensuojain 5) desinfioi kätesi.

	Tavanomaiset varotoimet	Kosketuseristys	Pisaraeristys	Ilmaeristys
Käsien desinfektio alkoholihuuhteella	Ennen ja jälkeen potilaskontaktin	Kuten tavanomaisissa varotoimissa sekä huoneeseen mennessä ja sieltä poistuttaessa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa sekä huoneeseen mennessä ja sieltä poistuttaessa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa sekä huoneeseen mennessä ja sieltä poistuttaessa
Suojakäsineet	Käsiteltäessä eritteitä, rikkiäistä ihoa, limakalvoja, potilaan kontaminoituneita alueita. Käsien desinfektio ennen käsineiden pukemista ja niiden riisumisen jälkeen	Kuten tavanomaisissa varotoimissa ja potilaan lähihoidossa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa
Muoviesiliina tai käyntikohtainen suojatakki/haalari¹	Kun vaara veri- tai eriteroiskeista	Kuten tavanomaisissa varotoimissa sekä lähihoidossa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa
Kirurginen suunenäsuojus	Kun vaara veri- tai eriteroiskeista	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kun työskennellään alle 1 m etäisyydellä potilaasta.	
Visiiri tai suojalasit	Kun vaara veri- tai eriteroiskeista	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kun työskennellään alle 1 m etäisyydellä potilaasta.	Kuten tavanomaisissa varotoimissa
Hengityksensuojain²				Hengityksensuojain (suojausluokka FFP3 tai FFP2) aina huoneeseen mentäessä
Potilashuone	Tavallinen potilashuone.	Yhden hengen huone, WC ja	Yhden hengen huone, WC ja	Yhden hengen huone, jossa

	Yhden hengen huone, jos potilas tahraa eritteillä ympäristöään	pesutila	pesutila Jos ei mahdollista, potilaat pidettävä riittävän etäällä toisistaan (yli 1m)	erillinen ilmanvaihto muihin tiloihin nähden, monitoroitava alipaine sekä ilmanvaihto 6 – 12 kertaa tunnissa. Potilaan huoneen ovi on pidettävä suljettuna
Potilaan kuljetus	Ei erityistoimia	Kuljetus vain välttämättömissä tilanteissa. Varotaan kontaminoimasta ympäristöä kuljetuksen aikana	Kuljetus vain välttämättömissä tilanteissa. Potilaalle opetetaan yskimis- ja käsihygieniä ³ ja tarvittaessa potilaalle laitetaan kirurginen suu-nenäsuojus estämään pisaroiden leviämistä ympäristöön	Kuljetus vain välttämättömissä tilanteissa. Potilaalle opetetaan yskimis- ja käsihygieniä ³ ja tarvittaessa potilaalle laitetaan kirurginen suu-nenäsuojus estämään partikkeleiden leviämistä ympäristöön
Tutkimus- ja hoitovälineet	Puhdistus, desinfektio tai sterilointi käytettävän mukaan	Suosittellaan huonekohtaisia ja kertakäyttöisiä, joita varataan huoneeseen. Monikäyttöiset puhdistetaan ja/tai desinfioidaan koneellisesti tai kemiallisesti tai ne hävitetään	Suosittellaan huonekohtaisia ja kertakäyttöisiä, joita varataan huoneeseen. Monikäyttöiset puhdistetaan ja/tai desinfioidaan koneellisesti tai kemiallisesti tai ne hävitetään	Suosittellaan huonekohtaisia ja kertakäyttöisiä, joita varataan huoneeseen. ⁴ Monikäyttöiset puhdistetaan ja/tai desinfioidaan koneellisesti tai kemiallisesti tai ne hävitetään. ⁴ Huomioitava bronkoskooppien puhdistuksen yhteydessä mahdollisesti syntyvä aerosoli, jolloin välinehuoltajan on syytä suojautua hengityksensuojaimella

Eritetahrat	Soveltuva desinfektioaine esim. klooripitoinen 500 ppm	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa
Siivous	Tavanomaiset siivousvälineet ja puhdistusaineet	Huonekohtaiset siivousvälineet, kertakäyttöiset siivousliinat ja tavanomaiset puhdistusaineet (sairaalakohtaisen käytännön mukaan voidaan käyttää desinfektioaineita)	Huonekohtaiset siivousvälineet, kertakäyttöiset siivousliinat ja tavanomaiset puhdistusaineet (sairaalakohtaisen käytännön mukaan voidaan käyttää desinfektioaineita)	Huonekohtaiset siivousvälineet, kertakäyttöiset siivousliinat ja tavanomaiset puhdistusaineet (sairaalakohtaisen käytännön mukaan voidaan käyttää desinfektioaineita) ⁴
Ruokailuvälineet	Ei rajoituksia	Ei rajoituksia	Ei rajoituksia	Ei rajoituksia
Viihdytysvälineet	Pyyhitään ja tarvittaessa desinfioidaan	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa
Vuodevaatteet	Patja ja tyyny suojataan tarvittaessa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa
Eritteet	Viemäriin normaalisti, tarvittaessa pakkaus	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa
Likapyykki	Huolellinen pakkaus	Huolellinen pakkaus eristyshuoneessa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa	Kuten tavanomaisissa varotoimissa
Jätteet	Jäteluokan mukainen huolellinen pakkaus	Jäteluokan mukainen huolellinen pakkaus	Jäteluokan mukainen huolellinen pakkaus	Jäteluokan mukainen huolellinen pakkaus

1 Suojaesiliina, - takki tai – haalari valitaan potilaan kantaman mikrobin mukaan. Pitkähäistä takkia suositellaan esimerkiksi SARS:in hoidon yhteydessä ja suojaalaria kun hoidetaan verenvuotokuumeopotilasta

2 Ilmaeristyspotilaan kohdalla tartuntavaara on suuri aerosolia muodostavien toimenpiteiden yhteydessä. Tällaisia ovat mm. hengitysteiden liman imeminen, intubointi, bronkoskopia, yskösten indusointi, tuberkuloosibakteereja sisältävien eritteiden virheellinen käsittely, hengitysteiden fysioterapeuttinen hoito, puheterapia, hammashoito, ruumiinavaus

3 Opetä potilasta suojaamaan suu ja nenä yskimisen aikana tiiviisti nenäliinalla ja sulkemaan sen jälkeen nenäliina roskapussiin. Niistämisen ja yskimisen jälkeen kädet pestään saippualla ja vedellä ja/tai käytetään käsihuhdetta.

4 Ei välttämätön värjäyspositiivista hengitysteiden tuberkuloosia sairastavan potilaan kohdalla

Lähteet: Ylipalosaari P, Mäkeläinen R, Kujala P. Potilaan eristäminen infektioiden torjunnassa. Kirjassa: Hällsten S, toim. Infektioiden torjunta sairaalassa. 5 painos. Helsinki 2005. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Guidelines for isolation precautions: <http://www.cdc.gov/ncidod/hip/ISOLAT/Isolat.htm>